

EEN WAARSCHUWING. — Door NEUBERGER is in opdracht van den *Deutschen Aerztetag* een geschrift toegezonden aan de directeurs van 613 gymnasia ter verdeling aan de jongelieden, die deze inrichtingen verlaten, teneinde hen te waarschuwen voor de keuze van de geneeskundige studie. Met cijfers wordt daarin de achteruitgang van den geneeskundigen stand, de overvulling met geneeskundigen, de bloei der kwakzalverij en de uitwerking der ziekenfondsenwet geschetst. De gegevens der inkomstenbelasting met betrekking tot de artsen en de advocaten worden daarin vergeleken, en aangetoond, dat meer en meer artsen en hun weduwen ondersteuning noodig hebben. Daar tegenover wordt geschetst met hoeveel moeite de uitoefening der geneeskunst gepaard gaat. „De geneeskundige studie kan derhalve tegenwoordig niet als studie voor een levensonderhoud worden beschouwd”; in ieder geval moet hij, die deze studie kiest, er op rekenen, dat het een aantal jaren zal duren eer hij zijn kost kan verdienen (*Allg. med. Centralz.*).

AANKLACHT BIJ DE EERERECHTBANK. — De 44 gewezen „districts-artsen”, die tijdens de staking het ziekenfonds te Leipzig ten dienste stonden, zijn gezamenlijk aangeklaagd bij de eererechtbank. Zij hadden nl. na de staking, niettegenstaande hun voor het vervolg het honorarium was gewaarborgd, dat zij als districtartsen verdienden, een aanstelling aangenomen als artsen van den nieuwen „Sanitätsverein”, een ziekenfonds, dat de familieleden der verzekerden bij de Ortskrankenkasse wenscht op te nemen, met het eenige doel, de oude artsen te benadeelen. De districtsvereniging had nadrukkelijk verklaard, dat het aannemen van een betrekking bij den Sanitätsverein „Standesunwürdig” was, daar men daardoor ondersteunde een onderneming, uitsluitend gegrond op haat tegen den geneeskundigen stand (*Deutsche med. Wochenschrift*).

PINKHOF.

INGEZONDEN.

MONOCULAIRE DIPLOPIE.

De ingezonden stukken in n°. 3-van de Heeren SCHOUTE en NOORDIJK nopen mij nog even op de kwestie der monoculaire diplopie terug te komen.

Ten eerste ben ik het niet eens [met Dr. SCHOUTE, dat Prof. KOSTER het bewijs zou hebben geleverd, dat de diplopie bij mij van geheel anderen aard is dan bij zijn patiënt en zulks alleen op grond van het verschil in onderlingen afstand der dubbelbeelden. Want gesteld, dat de dubbelbeelden door weerkaatsing ontstaan, dan zullen naarmate de brekende vlakken meer van den normalen stand afwijken, hetzij door grooten hoek alpha, astigmatisme, scheeven stand van lens of wat ook, naar die mate ook de dubbelbeelden verder uiteenwijken. Tevens zal naarmate de stralen schuiner invallen de weerkaatsing sterker zijn, ja er kan zelfs totale reflex optreden, waardoor het bijbeeld sterker wordt. Zoo kan dus zeer wel bij het eene oog een zwak bijbeeld op korten afstand van het hoofdbeeld gevormd worden en bij een ander oog een sterker bijbeeld op grooteren afstand van het

hoofdbeeld, terwijl beide hun ontstaan te danken hebben aan eenzelfde physische oorzaak.

In een ander opzicht ben ik het wel met Dr. SCHOUTE eens en wel daarin, dat ik mij vergiste bij de verklaring van mijn diplopie. De oorzaak ligt dáárin, dat ik wel eenige aantekeningen van mijn vroegere waarnemingen had teruggevonden, maar de uitvoerige berekeningen en de conclusies waren, waarschijnlijk bij de verhuizing, zoek geraakt; en in mijn streven om spoed te maken had ik op mijn geheugen vertrouwd en zooals ik nu merk, heeft mij dit parten gespeeld. Want nu ik naar aanleiding van het ingezonden stuk van Dr. SCHOUTE de berekening nog eens over gemaakt heb, zie ik dat het beeld, gevormd door weerkaatsing op voorvlakte van lens en cornea, 6.5 mM. achter de cornea zou vallen en dus van een scherp beeld, zooals door mij wordt waargenomen, geen sprake kan zijn.

De verklaring, die ik mij nu herinner destijds gevonden te hebben, was dan ook niet door weerkaatsing tusschen voorvlakte van lens en cornea aan te nemen, hoewel dat het meest voor de hand lag, maar door weerkaatsing tegen de achtervlakte van de cornea en vervolgens tegen de voorvlakte der cornea. Eerst was ik huiverig om dit aan te nemen, wegens het geringe verschil van brekings-index van cornea en waterachtig vocht, maar TSCHERNING geeft op, dat er wel degelijk weerkaatsing plaats heeft (beeldje van PURKINJE II) en daardoor was mijn bezwaar daartegen opgeheven. Volgens mijn berekening valt het beeldje, dat gevormd wordt door deze tweemaal weerkaatste stralen dicht achter de retina, hetgeen in overeenstemming is met mijn waarneming. Ik zie n.l. het bijbeeldje het beste met een zwak positief glas, terwijl ik voor de direct doorgaande stralen zwak myopisch astigmatisme heb. (Correctie van deze zwakke ametropie heft het dubbelzien niet op, wel wordt het hoofdbeeld daardoor scherper en het bijbeeld diffuser, zoodat het mij dan veel moeite kost het nog te zien).

Ook de verklaring, die de heer NOORDIJK van mijn dubbelzien geeft, is onjuist, daar ik de dubbelbeelden zie *zonder* cilindrisch glas. (Bovendien vergist zich de heer NOORDIJK ook in de verklaring van het ontstaan der dubbelbeelden, welke door cilindrische glazen gezien worden. Men kan wel *theoretisch* aannemen, dat een cilindrisch glas uit prisma's bestaat, maar zooals de heer NOORDIJK zelf aangeeft uit een *oneindig* aantal prisma's, zoodat niet *twee* maar een oneindig aantal beelden gevormd worden, die elkaar grootendeels bedekken en de bekende diffusie-figuren vormen, welke in elk handboek te vinden zijn).

Het spijt mij te meer bovenbedoelde vergissing begaan te hebben, omdat daardoor de aandacht te veel van de hoofdzaak is afgeleid geworden en de strijd meer over bijzaken dreigt te gaan.

Want of mijn verklaring in het oog van den Heer SCHOUTE de juiste is of niet, het blijft een feit, dat bij mij en anderen monoculaire diplopie bestaat zonder afwijkingen van cornea, lens of iris. En waar zulks bij gezonde oogen kan voorkomen, kan zulks zeer zeker ook bij een oog, dat zooveel afwijkingen vertoont als dat van den patiënt van Prof. KOSTER. En zoolang de *mogelijkheid* van een *physische* verklaring, zoo was mijn betoog, niet *witgesloten* is, dienen wij ons te onthouden van een dubbelbewustzijn ter verklaring aan te nemen.

Ik geloof ook niet, dat er een analogie te vinden is met andere gevallen, waarbij een enkele zintuigsprikkel een dubbele gewaarwording zou opwekken. Wel geeft de Heer NOORDIJK als analogon op het dubbelvoelen van een enkel voorwerp, wanneer men dit met abnormaal geplaatste (twee) vingers betast. Dit is echter niet een dubbellocaliseeren van een *enkelen* prikkel, maar het niet op dezelfde plaats localiseeren van *twee* prikkels en is dus analoog met het *binoculaire* dubbelzien.

H. SNELLEN JR.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officieele verslagen, enz.

De *Nederlandsche Staatscourant* n°. 181 van Donderdag 4 Augustus 1904 bevat een Koninklijk besluit tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 28 Februari 1873 ter uitvoering van het tweede lid van art. 17 der wet van 4 December 1872 (*Stbl.* n°. 134) tot voorziening tegen besmettelijke ziekten. Dit tweede lid schrijft voor dat de vorm, wijze van inlevering, bewaring enz. van verklaringen van ondergane koepokinenting bij Koninklijk besluit worden geregeld. Aan het desbetreffende Koninklijk besluit wordt nu een art. 12a toegevoegd, dat luidt:

„Met de verklaringen, bedoeld in art. 1 en met die bedoeld in art. 12, worden gelijk gesteld afschriften daarvan door den secretaris van een gemeente voor overeenkomstig het oorspronkelijke gewaarmerkt”.

Is dus een inentingsbewijs in het ongereede geraakt, dan kan men in het vervolg een afschrift van het oorspronkelijke bewijs van den secretaris der gemeente krijgen.

B U I T E N L A N D.

PARIJS. — **Monument voor Pasteur.** Den 16den Juli is te Parijs het gedenkteken voor PASTEUR onthuld; reeds hebben Dôle, zijn geboorteplaats, Arbois, de plaats waar hij zijn jeugd doorbracht, Marnes, waar hij is gestorven en verder Besançon, Lille, Alais, Melun en Chartres ieder hun standbeeld van den grooten Franschman. Bij de onthulling van het negende monument, de vrucht van een internationale inzameling, waren de president der Republiek, de ministers en tallooze vertegenwoordigers der wetenschappen en letteren aanwezig (*Sem. Médicale*).

BERLIJN. — **Emeritaat van König.** De 72-jarige chirurg FRANZ KÖNIG legt zijn professoraat neder. Zijn vermoedelijke opvolger is VON EISELSBERG.

MADAGASCAR. — In de Académie de médecine te Parijs heeft KERMORGANT den 12den Juli een verslag uitgebracht over de geneeskundige hulp op Madagascar gedurende 1903. Er bestaat daar thans een geneeskundige school voor inboorlingen, een PASTEUR-inrichting, een vaccine-park, een centrale apotheek, 129 ziekenhuizen ten plattelande met 1867 bedden, tien poliklinieken, 17 kraaminrichtingen en 7 ziekenhuizen voor melaatschen, ongetrekt particuliere instellingen en het koloniaal ziekenhuis. De geneeskun-